Punkt i protokollet PR 135/2020 rd

Plenum

Onsdag 21.10.2020 kl. 14.00—16.36

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om transportservice, 155 och 171 § i vägtrafiklagen samt fordonslagen

Regeringens proposition RP 176/2020 rd

Remissdebatt

Talman Anu Vehviläinen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kommunikationsutskottet.

För remissdebatten reserveras högst en timme. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

14.01 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on se odotettu päivä, jolloin käsittelyssä on hallituksen esitys, jolla esitetään muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, tieliikennelakia ja ajoneuvolakia. Esityksellä pyritään korjaamaan heinäkuussa 2018 voimaan tulleen taksisääntelyn toimivuuden arvioinnissa havaittuja epäkohtia. Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä kiinnitetään huomiota erityisesti taksipalveluiden turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen sekä taksien saatavuuteen. Taksisääntelyn korjaussarjalla pyritään palauttamaan sekä asiakkaiden että taksitoimijoiden luottamus taksitoimintaan.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan useita harmaan talouden torjuntaa tukevia toimenpiteitä. Laissa määriteltäisiin ensinnäkin tiedot, jotka kaikista taksikyydeistä tulee kerätä sähköisessä muodossa verovalvontaa varten. Tietojen keräämiseen ja tallentamiseen tulisi käyttää joko taksamittaria tai muuta laitetta tai järjestelmää. Tiivis yrittäjäkoulutus ja koe tulisivat pakollisiksi. Viranomaisvalvonnan tehostamiseksi ehdotetaan myös, että taksiliikenneluvan myöntäminen edellyttäisi Y-tunnusta, taksissa tulisi aina olla mukana jäljennös taksiliikenneluvasta ja että taksin tulisi aina käyttää taksivalaisinta. Kaikkien näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää harmaan talouden riskiä taksipalveluissa ja tehostaa taksipalvelujen viranomaisvalvontaa.

Hallituksen esityksellä pyritään parantamaan myös taksipalvelujen turvallisuutta, jonka erityisesti erityisryhmien edustajat ovat kokeneet heikentyneen liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen. Turvallisuutta pyrittäisiin parantamaan täsmentämällä taksinkuljettajan kokeen vaatimuksia ja lisäämällä lakiin sääntelyä kokeessa todetun vilpin seurauksista. Näin koe mittaisi entistä paremmin kuljettajan osaamista ja ammattitaitoa. Tärkeää on, että lakiin lisättäisiin myös säännös erityisryhmien kanssa toimivien kuljettajien koulutuksesta. Koulutus olisi vapaaehtoinen, mutta siitä tulisi varmaankin normi julkisten kilpailutus-

ten vaatimuksiin. Näin pyritään parantamaan tarvitsevimpien asiakkaiden kokemusta taksipalvelujen turvallisuudesta, luotettavuudesta ja laadusta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa myös taksipalvelujen hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Taksipalvelujen hinnoittelua koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin siten, että taksikyydeissä olisi käytettävä tiettyä hinnoittelurakennetta, esitettävä etukäteen esimerkkimatkan hinta ja käytettävä hinnanmäärittelyssä taksamittaria, jos taksikyydin hinta ei ole kiinteä. Kaikkien näiden muutosten tavoitteena on parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida ja vertailla taksimatkan hintaa.

Taksisääntelyn toimivuuden arvioinnissa kiinnitettiin huomiota myös taksipalvelujen saatavuuteen. Tämä onkin se kaikkein haastavin kohta, ensinnäkin saada tarkka käsitys saatavuudesta ja sitten vielä löytää keinot sen parantamiseen. Viranomaisilla ei ole toimenpiteiden kohdentamisen pohjaksi riittävän kattavaa tilannekuvaa siitä, missä ja milloin taksipalvelujen tarjonnassa tai saatavuudessa eri puolilla Suomea on ongelmia. Tästä syystä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että palveluntarjoajien olisi toimitettava tiedot tarjoamiensa tai välittämiensä palvelujen tarjonnasta ja toteutuneesta kysynnästä alueellisesti ja ajallisesti luokiteltuna nykyistä paremmin. Tässä on löydettävä vaikuttavia toimia muualta lainsäädännöstä. Niinpä sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö käynnistivät yhteistyössä Kuntaliiton sekä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa työn julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa julkisin varoin tuettujen tai hankittujen kuljetusten saatavuutta ja alueellista vaikuttavuutta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös, että koti- ja matkailupalveluyritysten palvelukokonaisuuteen sisältyvään kuljetustoimintaan ei vaadittaisi jatkossa taksiliikennelupaa. Nämä yritykset eivät harjoita varsinaista taksitoimintaa, ja taksiliikenteeseen ehdotetut lisävelvoitteet aiheuttaisivat turhaa byrokratiaa ilman, että siitä koituisi hallituksen esityksellä tavoiteltuja hyötyjä. Näiden yritysten vähäisen kuljetustoiminnan osalta ehdotetaan palattavaksi liikennepalvelulakia edeltävään tilanteeseen. Tavoitteena on myös kannustaa matkailu- ja kotipalveluyrityksiä kehittämään ja monipuolistamaan palvelukokonaisuuksiaan tavalla, joka parhaiten palvelee asiakkaita.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Hallituksen esitystä on valmisteltu laajassa ja hyvässä yhteistyössä eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja Verohallinto sekä sen harmaan talouden torjunnan yksikkö ovat tuoneet tärkeän panoksen jo lainsäädännön toimivuuden arviointityöhön. Sekä alkuvuodesta lausunnoilla olleesta taksisääntelyn toimivuuden arviomuistiosta että kesällä lausunnoilla olleesta hallituksen esitysluonnoksesta annettiin lähes sata lausuntoa. Lausunnoissa ja taksisääntelyn toimivuuden arviointityössä tunnistettuja muutostarpeita ja toimenpideehdotuksia on yleisesti pidetty oikeansuuntaisina. Taksisääntelyn korjaussarja ei ratkaise kerralla kaikkia ongelmia, mutta ohjenuorina ovat olleet neljä sanaa: turvallisuus, luotettavuus, laatu ja saatavuus. Sitä myöten myös turvataan alan työpaikkoja ja yritysten kannattavuutta, myös näinä korona-aikoina ja pidemmällä aikavälillä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Käsitykseni mukaan tästä halutaan käydä debattia, joten pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, painamaan V-painiketta omalta paikaltaan. — Debatin aloittaa edustaja Torniainen.

14.08 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos liikenneministerille tästä esittelystä.

Oikeastaan lyhyesti jos sanoisin, niin silloin kun on tarvetta korjata jotakin lakia, niin se kuuluu myöskin tehdä, ja on aivan oikein, että nyt tämä hallituksen esitys on meillä käsittelyssä, kuten hallitusohjelmassa on asiaa myöskin linjattu.

Viime kaudella taksiliikenteen sääntelyä uudistettiin, ja se astui silloin 2018 voimaan, ja siinä on todettu parannustarpeita edelleen: esimerkiksi harmaa talous on sellainen asia, taksipalvelujen turvallisuus ja saatavuus ja myöskin taksipalveluiden hinnoittelun läpinäkyvyys — nämä ovat sellaisia asioita, jotka ovat tulleet myöskin laajasti esille. Ja aivan kuten liikenneministeri totesi, monet asiat ovat myöskin sellaisia useamman ministeriön yhteisiä asioita, nimenomaan [Puhemies koputtaa] tämä saatavuus. Ja itse toivon, että tähän voimme myöskin [Puhemies koputtaa] jatkossa kiinnittää huomiota myöskin valiokuntakäsittelyssä.

14.09 **Kari Tolvanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos herra ministerille tästä korjaussarjasta — toivottavasti numero ykkösestä, että vielä on tulossa lisää. Viime kaudellahan tehtiin suuria virheitä tämän lain uudistuksessa, sitähän ei käy kiistäminen. Olen erittäin ilahtunut siitä, että kuljettajien koulutusta tehostetaan, ei niinkään tarvitse katua opiskella, vaan sen asenteen pitää olla kohdallaan. Samoin tämä harmaan talouden torjunta sähköisine valvontajärjestelmineen on loistava.

Mutta se, mihin haluan vielä kiinnittää huomiota, kun tämä tilanne on nyt riistäytynyt paikoittain niin pahaksi, on se, että kyllä tämän valvonnan pitää olla entistä tehokkaampaa. Traficom tekee iskuja poliisin ja verottajan kanssa, mutta ennen aikaan olivat taksitarkastajat tuolla taksiliikenteessä suuria ja arvostettuja toimijoita. He valvoivat liikenteen toimintaa. Heillä oli poliisivaltuudet. Nyt todella tarvittaisiin tämmöisiä valvojia, joilla olisi mahdollisuus jopa keskeyttää ajo tai määrätä hallinnollisia sanktioita. Sillä me saamme tämän tilanteen nyt kuriin ja saadaan luottamus palautettua [Puhemies koputtaa] tähän taksiliikenteeseen.

14.10 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitusohjelmassa tämä taksilain uudistuksen korjaussarja laitetiin liikkeelle, ja on hienoa todeta, että täällä salissa myös tunnistetaan ja tunnustetaan ne virheet, mitä edellisellä hallituskaudella on tehty. Uudistushan meni suoraan sanoen päin mäntyä. Palvelujen taso heikkeni, harmaa talous roihahti kasvuun, kuljettajien ammattitaito heikkeni koulutusmääräysten pudottua, ajoneuvokalusto heikkeni. Ainut positiivinen asia tietysti, jos kaupunkiseutuja katsoo, on se, että taksien määrähän lisääntyi, mutta samalla sitten tulivat nämä muut ongelmat, ja maaseudullahan se käyttäytyi sitten aivan toisin päin, eli siellä moni kuljettaja ja taksiyrittäjä joutui lyömään lapun luukulle.

Minusta on hyvä, että tässä nyt sitten rinnan tarkastellaan myös näitä julkisella rahalla toimivia toimijoita. Ja lähinnä liikenneministerille kysymys, että onko se pakko kytkeä nyt tähän LJS 12 -työhön, [Puhemies koputtaa] koska minusta [Puhemies koputtaa] olisi nopeampi tarve käydä se tarkastelu.

14.11 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin täytyy kiittää hallitusta, että se tekee tällaisen oikeasti tärkeän korjauksen. Tosin haluan kyllä sen verran sanoa, että tässä ei nyt välttämättä hallituksenkaan ihan hirveästi kannata

lähteä keulimaan, koska kuitenkin tämän koko katastrofin arkkitehtihan löytyy hallituksesta. Mutta olen sitä mieltä, että tikulla silmään, joka vanhoja muistelee. Henkilökohtaisesti olen ainakin valmis tekemään pitkää päivää sen asian eteen, että tämä taksiala saadaan takaisin sen arvostamalle tasolle ja saadaan nämä asiat kitkettyä pois, mitä tässä on edellisen hallituksen aikana virheellisesti tehty.

14.12 **Paula Werning sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeri Harakkaa erittäin hyvästä ja tärkeästä esityksestä. Moni meistä, niin palveluiden tarjoajista kuin asiakkaista, on törmännyt viime hallituskaudella toteutetun taksilainsäädännön vapautuksen tuomiin ongelmiin, liittyen juuri turvallisuuteen, laatuun, hinnoitteluun, saatavuuteen ja myös harmaan talouden haasteisiin. On aivan selvää, että nämä epäkohdat vaativat korjausta, ja juuri siitä syystä tässä tätä uudistusta tehdäänkin. On päivänselvä asia, että kokonaan tätä edellisen hallituskauden uudistusta ei saada tällä korjattua, mutta tämä, mitä tässä kohtaa saadaan tehtyä, on hyvä lähtökohta lähteä tekemään siitä mahdollisimman hyvä. Nyt kuitenkin on tärkeää se, että asiakkaat voivat jatkossakin luottaa turvalliseen taksiautoiluun ja käyttää turvallisesti niitä palveluita.

14.13 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tällä esityksellä korjataan tosiaankin nyt niitä valuvikoja, jotka viime kauden valtavassa uudistuksessa jäivät huomaamatta. Taksinkäytön on koettu hankaloituneen, nähdäkseni ainakin kahdesta syystä: toisaalta hinnoittelu on koettu sekavana ja hankalana, jolloin takseja ei välttämättä edes uskalleta ottaa, kun hintaa ei pysty arvioimaan etukäteen, ja toisaalta huolta on herättänyt myös täälläkin nyt paljon puhuttu taksien turvallisuus. Lisäksi myös taksien saatavuus ja harmaa talous ovat niitä asioita, mihin nyt onneksi puututaan. Tosiaan tällä uudistuksella vastataan näihin huoliin, muun muassa taksamittarit tehtäisiin pakollisiksi kaikilla matkoilla, joiden hinnasta ei ole sovittu etukäteen. On tärkeää, että ihmiset, ketkä taksia tarvitsevat, uskaltavat sen ottaa, mutta myös yrittäjien näkökulmasta se, että tulevat asiakkaat löytävät tämän palvelun. — Kiitos.

14.14 **Matias Marttinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta ministeri täällä esitellessään tätä hallituksen esitystä sanoi hyvin näitä keskeisiä tavoitteita, joita olivat myös turvallisuus ja luotettavuus. On tietysti päivänselvää, että kun julkisuuteen on tullut tämän vanhan taksiuudistuksen myötä tietoon aivan selviä epäkohtia, mitä ihmiset ovat kokeneet osin palvelun laadussa ja hinnoittelussa, niin niihin nyt juuri tällä esityksellä puututaan. On kuitenkin hyvä muistaa, että alalla on erittäin paljon kovan luokan ammattilaisia, yrittäjiä, taksikuskeja, jotka ovat antaneet sitä hyvää, laadukasta palvelua, ja kannan myös surua siitä, että nyt nämä henkilöt, jotka eivät ole noudattaneet näitä yhteisiä pelisääntöjä, ovat myös mustamaalanneet koko alan toimintaa. Sen takia on erittäin tärkeää, että nyt käsittelemme [Puhemies koputtaa] näitä muutosehdotuksia, jotta ihmisten luottamus palaa alaan ja siihen, että taksin kyytiin voi jatkossakin hypätä.

14.16 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten muutkin, tervehdin suurella ilolla hallituksen pyrkimystä korjata taksilain uudistuksen suuria virheitä, joita ei käy puolusteleminen. Toivottavasti hallitus kuuntelee taksikuskeja ja yrittäjiä nyt hyvin huolella. Se, mitä taksialalla tapahtuu, ei ole mikään yllätys. Asiakkaiden luottamus on romahtanut, kyydit ovat epävarmoja, on kieltä osaamattomia, ammattitaidottomia

kuskeja — useimmat meistä ovat kohdanneet näitä ongelmia. Etenkin tuo vieressä oleva Asema-aukion taksiasema muistuttaa usein enemmän Lähi-idän toria kuin suomalaista pääkaupunkia. Tässä korjaussarjassa puututaan moniin ongelmiin mutta ei kaikkiin. Tarvitaan ehdottomasti lisää valvontaa, ei vain velvoitteita yrittäjille. Vaikuttaa myös selvältä, että jonkinlaiset kiintiöt ovat tarpeen. Jatkuvasti kaatuu rehellisiä, hyviä taksiyrittäjiä, kun markkinoille saapuu liukuhihnalta kuskeja, jotka ovat valmiit tekemään halvemmalla mutta eivät välttämättä hoida näitä velvoitteita.

14.17 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitusta käy kiittäminen siitä, että se noudattaa hallitusohjelmaansa ja lähtee tekemään sitä korjausliikettä, mikä on ehdoton edellytys varsinkin niissä seikoissa, jotka nähtiin uudistuksen myötä jo ennakolta tapahtuviksi. Nyt oikea aika puuttua juuri niihin.

Tärkeätä olisi kuitenkin se jatkovalmistelun kiirehtiminen siinä, että nämä julkiset palvelut eli Kela-kyydit saataisiin nyt ojennukseen niin, että meillä ei tarvitsisi mummuja Huittisista viedä ensin Poriin ja sitten tulla tyhjänä takaisin, jolloin porilainen taksinkuljettaja vie sen mummun takaisin Huittisiin ja palaa taas tyhjänä takaisin. Eli nyt pitää haastaa muitakin ministeriöitä tähän yhteistyöhön ja viedä tätä eteenpäin.

Se on totta, että jobbarit syövät tänä päivänä rehellisen taksiyrittäjän leipää, ja siihen tämä onneksi on puuttumassa.

14.18 **Joonas Könttä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taksilaissa otettiin viime kaudella pari kierrosta liikaa, ehkä pari ryyppyäkin liikaa, ja sen takia tämä korjaussarja tulee kyllä tarpeeseen. Taksipalveluiden laadun parantaminen, hinnoittelun läpinäkyvyys ja harmaan talouden valvonta ovat erittäin kannatettavia tavoitteita, ja haluan kiittää ministeriä ja hallitusta, että nämä ovat ne keskeiset tavoitteet ja näihin lähdetään nyt hakemaan ratkaisua.

Täällä muutama edustaja puhui siitä, että on kuitenkin tärkeää, että kun luomme uusia valvontamekanismeja tai luomme uusia sääntöjä ja lisäämme byrokratiaa, niin niitä myös valvotaan. Ilman valvontaa hyvätkään säännöt eivät välttämättä tule käytäntöön. On tärkeää, että nyt kun luomme uusia säädöksiä, niin meillä on riittävät valvontamekanismit, riittävät sanktiot, ja me myös mahdollistamme niille rehellisille yrittäjille, jotka ovat noudattaneet jo tähän päivään saakka näitä nykyisiäkin sääntöjä, sen, että he voivat jatkaa rehellistä yrittämistä, mutta he, jotka sääntöjä kiertävät, eivät sitä enää tulevaisuudessa voi tehdä.

14.19 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä korjaussarja on enemmän kuin tarpeen, sillä harvasta lakiesityksestä voi sanoa niin kuin viime kauden liikennekaaren sisällä olleesta taksiuudistuksesta: susi jo syntyessään. Todellakin kun samanaikaisesti purettiin määräsääntelyä, päivystysvelvoitetta, hintasääntelyä ja koulutusvelvoitetta, niin kyllähän sen tietää, että totaalinen kaaos saatiin aikaiseksi taksimarkkinoille. Siitä kyllä silloinen oppositio yritti varoitella, mutta kuitenkin keskustan johdolla tätä vietiin, ja tiedän, että sielläkin maakuntien miehet ja naiset kyllä yrittivät viedä sitä viestiä eteenpäin, että tämä uudistus ei ole hyvä, mutta näin se vain sitten runnottiin läpi.

No, nyt täällä edustaja Myllykoski nosti jo esille tämän kytkennän näihin Kela-kyyteihin, vaikka ne eivät varsinaisesti tämän ministeriön alalla ole, mutta sillä on ollut selkeä vaikutus myöskin sille puolelle. Ylipäätänsä on tärkeää, että tehdään tämä selvitys, minkä

verran maaseudulla on taksiyrittäjiä laittanut hanskat naulaan, niin että se yritys on jäänyt siirtymättä sukupolvelta seuraavalle sen tähden, koska sitä näkymää siitä taksiliikenteestä [Puhemies koputtaa] ei tällä hetkellä ole ollut olemassa.

14.20 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Toisin kuin ehkä tuosta edellisestä, Essayahin puheenvuorosta olisi voinut päätellä, niin keskusta pitää hyvänä, että näitä uudistuksen virheitä ja valuvikoja korjataan. Se on erittäin hyvä, ja tällä saadaan entistä parempi taksiliikenne: ennen kaikkea juuri vastuunsa hoitavia hyviä taksiammattilaisia tällä tuetaan. ¨

Arvoisa puhemies! Haluan myös keskustan osalta tarttua tähän edustaja Myllykosken esiin nostamaan asiaan. On erittäin tärkeää, että nämä niin sanotut Kela-kyydit elikkä vanhusten, sairaiden, vammaisten henkilöiden kuljetukset erilaisiin palveluihin, Kelan kustantamat taksikyydit, saadaan toimimaan. Aika paljon ovat keskustelua on herättäneet maakunnissa nämä Kelan kilpailutukset. Niistä on valitettu, ne ovat myös kaatuneet markkinaoikeudessa, uusia kilpailutuksia. Nyt on huolta, miten ne tulevat vaikuttamaan maaseudun ja maakuntien taksiliikenteen. Ehkä liikenneministerikin voisi tästä vähän sanoa, miten näiden Kela-kyytien tulevaisuus jatkossa ja miten Kelan [Puhemies koputtaa] kustantamilla takseilla tuetaan myös koko maassa taksien saatavuutta.

14.21 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan selvää, että oma puheenvuoroni on toistoa siitä kaikesta, mitä täällä on sanottu. Olemme erittäin yksituumaisia. Heti aluksi haluan todeta, että meillä on hyviä yrittäjiä ja meillä on hyviä kuljettajia, se on täällä myös todettu. Mutta sitten on nämä ongelmat: ei tiedetä osoitteita, ei osata kieltä, varsinkaan iäkkäät eivät uskalla käyttää taksia, hinnoittelu voi olla yllättävää ja hyvin harvoin edullisempaan suuntaan, on riitoja eri taksiasemilla autojen kesken — edustaja Purran vertaus Asema-aukiosta oli minusta erinomaisen osuva. Vertaisin tätä siihen, että markkinavoimat ovat monta kertaa hyvä asia, kun niitä oikealla tavalla käytetään, mutta ne voivat myös olla sellainen pullonhenki, joka riistäytyy käsistä, ja näinhän tässä on käynyt. Onneksi ei sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksessa totaalinen markkinauudistus mennyt läpi.

14.23 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindén vei keskustelua jo sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, ja hänelle — joka ei ollut eduskunnassa viime kaudella — oli jäänyt jostain sellainen väärinkäsitys, että viime kaudella oltaisiin esitetty jotain täydellistä markkinoiden vapauttamista, mutta siitähän ei ollut kyse. Mutta mitä tähän taksiuudistukseen tulee, niin on myönnettävä, niin kuin täällä hyvin yksituumaisesti on todettu, että viime eduskunta teki virheen. Me, minä muiden mukana teimme virheen: vapautimme liiaksi taksialaa sääntelystä. Ei ollut tarkoitus esimerkiksi vapauttaa joitakin väärin toimivia taksinkuljettajia verojen maksusta, vaikka uudistus on sellaistakin tilannetta edistänyt. Erinomaista, että tämä uudistusesitys on nyt tullut ja muun muassa tätä valvontaa lisätään ja koulutusta lisätään.

14.23 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos minunkin puolestani tästä korjaussarjasta. Itse olin täällä viime kaudella, ja täytyy myöntää, että tämän ryhmämme harhaanjohtajan johdolla olimme tässä mukana, [Jari Myllykoski: Ne olivat ne siniset miehet, jotka ohjasivat!]

Mutta kysyisin ministeri Harakalta tästä, kun kerroitte koulutuksesta — ja jos ihmiset kuuntelevat — niin mitä se pitää sisällään, kun täällä puheenvuoroissa tulee nyt juuri esille tämä ongelmatiikka siitä, että kielitaito puuttuu ja ehkä muu sopivuus, että miten katsotaan esimerkiksi nämä rikosrekisterit ja muu koulutus. Mietin juuri lapsia ja vanhuksia, jotka kulkevat muutenkin kuin Kela-takseilla — Kela-taksi on erittäin tärkeä asia, ja siitä itsekin paljon sain palautetta viime kaudella Kansaneläkelaitoksen valtuutettuna — mutta kertokaa, mitä tämä koulutus pitää sisällään. Pitääkö se sisällään edellytyksiä hyvästä kielitaidosta? Ei voi olla niin, että asiakas neuvoo taksikuskia pitkin Helsinkiä, minne pitäisi mennä ja että yhteistä kieltä ei löydy. Ja se, että kun sinne taksiin laittaa vaikka iäkkään äitinsä johonkin osoitteeseen, niin siellä on luotettava taksikuski.

14.25 **Eeva-Johanna Eloranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän taksisäätelyn korjaussarjan tarkoitus on tosiaankin toimintaan liittyvän epävarmuuden vähentäminen ja luottamuksen palauttaminen niin asiakkaiden kuin taksitoimijoiden keskuudessa. Onkin todella ikävää, että taksiasiakkaiden turvallisuudentunne on laskenut tämän viime kauden lain voimaantulon jälkeen. Etenkin on murheellista, että erityisryhmät kokivat kaikkein voimakkaimmin, että nämä turvallisuus- ja laatutekijät ovat taksipalveluiden suhteen heikentyneet, ja syyksi todettiin muun muassa se, että on aika paljon tullut uusia kuljettajia ja pakolliset koulutusvaatimukset ovat poistuneet. Ja onkin todella hyvä, että nyt tämän korjaussarjan myötä myöskin nämä erityisryhmien tarpeet tulevat entistä paremmin esille ja edistetään sitä turvallisuudentunteen palautumista.

Kysyisin kuitenkin ministeriltä, millä tavalla olette nyt kehittämässä tuota kuljettajantutkintoa, jotta se sitten ottaa paremmin huomioon muun muassa näitä erityisryhmien tarpeita. Että jos tähän voisi ministeriltä saada vastausta. — Kiitos.

14.26 **Mirka Soinikoski vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taksien saatavuuden osalta tämä lakiuudistus ei vaikuta suoraan vaan pyrkii parantamaan viranomaisten saamaa tietoa taksipalvelujen tarjonnasta. Tietojen avulla myöhemmin olisi tarvittaessa mahdollista kohdistaa toimenpiteet sellaisille alueille, joissa taksipalveluja on heikosti saatavilla.

Hallituksen esityksen perusteluissa tuodaan esille, että eri ministeriöt käynnistävät yhteistyössä Kuntaliiton ja muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa työn julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa julkisin varoin tuettujen tai hankittujen kuljetusten saatavuutta ja alueellista vaikuttavuutta. Syyskuussa päättyneen EU:n Mamba-hankkeen tuloksia esiteltiin Maaseudun liikkumisen ratkaisut -webinaarissa, ja sieltä löytyi hyvää evästystä tulevaisuuden palvelujen uudistamiseen. Erityishuomio pitää kiinnittää niihin alueisiin, joissa perinteinen joukkoliikenne ei ole vaihtoehto.

14.27 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tervetullut tänne eduskuntaan tämä ministeri Harakan esitys taksilain valuvikojen oikaisemiseksi. Viime kaudella kovasti tätä taksilakia kehitimme, ja tällaisia virheitä tänne jäi, ja hyvä, että niitä nyt sitten oiotaan ja korjataan. Suomalaiset ovat ansainneet turvallisen ja luotettavan taksikyydin, ja sitä pitää tehdä rehellisen yrittäjätoiminnan periaatteita noudattaen siten, että myös verokarhu osansa saa.

Kun tätä kehitystä nyt tehdään ja muutetaan säädöksiä, niin pari osviittaa teille, jotka asiaa pohditte. Kävin itse tekemässä taksinkuljettajan tutkinnon vanhan sääntelyn mukaisesti ennen kuin sitä helpotettiin, ja toteamukseni on se, että jos joku haluaa oikeasti taksinkuljettajan tutkinnon suorittaa, niin kyllä se vanhakin koe on riittävän kattava ja myös riittävän helppo, niin että jokainen, joka oikeasti haluaa, sen voi päästä läpi.

Edelleen valiokunnalle, kun te nyt alatte tätä lakiesitystä pohtia: kannattaa kaivaa esiin ne vanhat esityöt [Puhemies koputtaa] ja muistella, mitä silloin edellisellä kaudella asiasta puhuttiin. Sieltä varmasti löytyy monia yksityiskohtia, joita voidaan soveltaa suoraan nyt, kun näitä uusia säädöksiä aletaan kehittää. — Kiitos.

14.28 **Mikko Lundén ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taksiyrittäjyys on vakavasti otettava yritysmuoto, jolla yrittäjä hankkii elannon itselleen, perheelleen ja kuljettajilleen. Tämän tulisi ehdottomasti näkyä myös liikennepalvelujen korjaustoimissa. Ammattimaisuuden määritelmää on valiokunnassa korjattava ja täsmennettävä. Ei voi olla niin — mutta tämän hetken tilanne on — että luvanvaraisen taksitoiminnan kanssa saa vapaasti kilpailla myymällä kuljetuspalveluita nettisivuilla ja ottaa raha vastaan, kun vain muistaa mainita, ettei tee sitä ”ansiotarkoituksessa”.

Hallituksen esityksessä myös perustellaan kansainvälisesti käytössä olevien taksien värillisten rekisterikilpien käyttöönoton vastustamista sillä, että se vaikeuttaa osa-aikaista ja satunnaista toimintaa. Kysyn teiltä, arvoisa hallitus: tehdäänkö Suomessa lainsäädäntö yrittäjää varten vai osa-aikaisia harrastelijoita varten?

Valiokunnan tulee nyt mielestäni ehdottomasti ottaa käsittelyssä huomioon, että näiden korjausten jälkeen ammattimainen, osaava, vastuunsa ja velvoitteensa hoitava taksiyrittäjä voi toimia tasapuolisilla, oikeudenmukaisilla sekä tehokkaasti valvotuilla taksimarkkinoilla. Se on meidän käyttäjien ja taksiyrittäjien etu. — Kiitos

14.29 **Kim Berg sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää myös omalta osaltani hallitusta ja ministeri Harakkaa tämän todella kaivatun korjaussarjan tuomisesta eduskuntaan. Haluan samalla tuoda muutaman konkreettisen käytännön palautteen, voisiko sanoa, suoraan tien päältä jatkokäsittelyn tueksi.

Ensimmäisenä: esitetyn yrittäjäkokeen tulee olla puolueeton, mielellään viranomaisen järjestämä, ettei siitä tule niin sanottua muodollista bisnesautomaattia.

Toisena kohtana: harmaan talouden suitsimiseksi tuloseurantaan on liitettävä mukaan myös kilometriseuranta mittareissa.

Kolmantena: hyvät ohjeet muuten ovat jo melkein olemassa, mutta valvonta on vielä liian hajanaista, ja tähän tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota jatkossa.

14.30 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime kaudella voimaan tulleeseen liikennepoliittiseen uudistukseen jäi taksien osalta ongelmia, joita nyt korjataan. EU:n mittauslaitedirektiivin mukaisen taksamittarin tai vastaavan järjestelmän käyttö on verovalvonnan kannalta erittäin tärkeää, joten tämän edellyttäminen on selkeä parannus nykytilaan. Tämän lisäksi on erinomainen asia, että taksiliikenneluvan saaminen edellyttäisi yrittäjäkoulutusta ja kokeen läpäisemistä sekä taksinkuljettajan ammattiajoluvan saaminen alan perusosaamista ja asiakastoimintaa parantavan kurssin ja kokeen suorittamista. Me tarvitsemme ammattitaitoisia ja osaavia taksinkuljettajia ja taksiyrittäjiä, jotka noudattavat lakeja ja maksavat heille kuuluvat verot ja muut lakisääteiset maksut.

14.31 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos täältäkin ministerille valmistelusta.

Lainsäädännön arviointi ja korjaaminen tarvittaessa on tärkeää, ja on hienoa, että siihen valmiutta löytyy. Tätä on varmasti moni odottanut. On myös tärkeätä ja ennen kaikkea täällä on hyvin korostettu lainkuuliaisten, ahkerien yrittäjien roolia, mutta samalla on tärkeää pitää mielessä, että itse laki on nimenomaan reilua kilpailua ja toimivia markkinoita edistävä. Tältä osin pitäisin tärkeänä, että esimerkiksi tällaiset uudenlaiset liiketoimintamallit, uudet teknologiat, digitaaliset sovellukset ja tällainen kehittäminen on turvattu siinä, että ikään kuin katsotaan riittävän neutraalisti näitä asioita. Mutta vaikuttaa oikein pragmaattiselta ja tarkoituksenmukaiselta paketilta. Hieno juttu.

14.32 **Marko Kilpi kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taksiala koki mullistavan muutoksen yhdessä yössä, ja näin suurien muutosten toteuttaminen täysimääräisesti ottaa kyllä oman aikansa. Yksi vuosi siinä ei kyllä ole vielä mitään, eikä kaksikaan vuotta ole riittävä aika. Mutta valuvikoja löytyy, ja minäkin nostan esille sieltä sen valvonnan. Pitää ymmärtää se, että kun jotain säännellään, niin sitä pitää myös valvoa. Ne kulkevat käsi kädessä. Muuten se sääntely on täysin tyhjä kirjaus. Tämä pätee niin lainvalvonnassa kuin missä muussa tahansa sääntelyssä. Ja uskallan väittää, että ilman taksilainsäädännön korjaussarjaakin moni asia ja epäkohta toimisi, jos niitä valvottaisiin. Kysynkin ministeriltä: millä tavalla valvonta voitaisiin järjestää? Ja sitten toinen asia: sanktiot. Jos on valvontaa, niin pitää olla myös sanktioita. Eli sanoisin niin, että valvonta ja sanktiot kun saadaan kuntoon, niin silläkin mennään [Puhemies koputtaa] taksilla mutkaista tietä näkymättömiin. — Kiitos.

14.33 **Juho Kautto vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Harvoin täällä salissa ollaan näin yksimielisiä, että edellisen hallituksen taksilaki meni pahasti pieleen, vaikka siinä edustaja Laakso yritti hienovaraisesti kyllä tämänkin hallituksen niskoille sitä vierittää.

Tällä taksilain korjauspaketilla ei saada alkuunkaan kaikkia valuvikoja korjattua, mutta muutama keskeinen epäkohta kuitenkin. Pidän erittäin tervetulleena, että ensinnäkin hinnoittelu saadaan selkeämmäksi, ja erityisesti sitä, että takseihin saadaan nämä taksamittarit tai vastaavat takaisin. Tämä on erityisen tärkeää hinnoittelun läpinäkyvyyden kannalta sekä harmaan talouden torjunnassa ja suoranaisen veronkierron ehkäisyssä. Sitten pidän myös erittäin tervetulleina korjauksia taksinkuljettajien koulutuksiin liittyen. Tämä lisää sekä matkustajien turvallisuutta että myös alan arvostusta. Ja edustaja Myllykoski nosti erittäin tärkeän asian myös näistä Kela-takseista esille, ja siihen toivon, että paneudumme myöhemmässä vaiheessa.

14.34 **Hilkka Kemppi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministerin mainitsema sadan lausunnon ruuhka kertoo siitä, että tarve muutoksille on kova. Viime kauden uudistuksessa epäonnistuttiin paikoin, eikä palvelu nyt toimi. Itse katson tätä pienen kunnan näkökulmasta, ja meillä haaste on erityisesti taksien saatavuus.

Kuntoon laittamisessa on kyse lakien lisäksi myös muun muassa Kelan kilpailutuksesta — se on tässä kohtaa selvä. Ensiksi on sanottava, että tunnen nyt valtavan määrän, paljon, myös vastuullisia taksiyrittäjiä, jotka kantavat huolta alan maineesta tässä tilanteessa. Toiseksi esitys korjaa taksitoiminnassa havaittuja valuvikoja kuten turvallisuutta, kitkee har-

maata taloutta ja lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Nämä ovat ehdottoman hyviä asioita. Tulee kuljettajan koetta, taksamittaria ja kuittiparannuksia, mutta saatavuuskysymysten osalta tämä esitys jättää tarvetta korjaussarja kakkoselle. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tuonut esille useita aihioita saatavuuden parantamiseksi.

Kiitos ministerille tästä korjaussarjasta. Missä aikataulussa voisimme saada saatavuusparannuksia?

14.35 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Elorantakin täällä aiemmin totesi, niin etenkin erityisryhmät kokivat viime kaudella tehtyjen liikennepalvelulain muutosten heikentäneen heidän turvallisuuttaan ja kokemuksia taksipalvelun laadusta. Syyksi tälle tunnistettiin muun muassa pakollisten koulutusvaatimusten poistuminen. Nyt koulutus paranee, ja taksinkuljettajan kokeessa arvioidaan myös kuljettajan kykyä toimia erityisryhmiin kuuluvien kanssa. Itse olisin toivonut, kuten monet vammaisjärjestöt myöskin toivoivat, että erityisryhmien kuljettajakoulutus olisi ainakin osittaisena pakollinen kaikille kuljettajille, sillä yhdenvertaisuuteen kuuluu, että vammainen voi luottaa jokaisen taksinkuljettajan ammattitaitoon.

Kysynkin nyt ministeriltä: voiko nyt jokainen vammainen ja esimerkiksi muistisairaat ja muistisairas jatkossa luottaa siihen, että taksissa matkustaminen on turvallista ja kaikilla kuljettajilla on riittävä ammattitaito?

14.37 **Pasi Kivisaari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella, kiitos korjaussarjaesityksestä. Taksitoiminnassa on varmasti monenlaisia ongelmia, joista kaikki eivät tosin johdu tehdystä taksiuudistuksesta — sekin on rehellistä todeta. Mutta tämä korjaussarja vie varmasti alaa ja sen toimintaa parempaan suuntaan.

Kysyisin tästä esityksestä ehkä vähän niin kuin taksiyrittäjän ja kadunmiehen näkökulmasta. Edustaja Meri täällä jo toi esille, että varmistaako tämä esitys siis taksikuskin kielitaitovaatimuksen, sen, että taksikuski puuhuu selvää suomenkieltä. Toinen on se, miten paljon tämä uudistus lisää taksiyrittäjän ja yrittäjyyden byrokratiaa. Ja ehkä kolmantena huomiona se, miten alan yleistä houkuttelevuutta lisättäisiin. Tämän alan voimakas kirjavuus, varsinkin pääkaupunkiseudulla, myös kielii siitä, että vetovoimatekijät eivät välttämättä ole kunnossa

14.38 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taksilainuudistus herätti tosiaan aikanaan paljon keskustelua, ja jo silloin esiin nostetut ongelmat realisoituivat. Hyvä, että lakia nyt varsin yksituumaisesti korjataan.

Taksisääntelyn vapauttaminen synnytti valtavasti epävarmuutta. Onkin tärkeää, että tämän esityksen tavoite on nyt kuluttajien luottamuksen palauttaminen palvelun laatuun ja taksipalvelun hinnoittelun tekeminen selkeäksi ja läpinäkyväksi. Taksi on monille autottomille välttämätön liikenneväline, ja sen käytön kynnyksen pitää olla kaikille matala ja käytön turvallista. Erityisen tärkeää se on vanhuksille ja erityisryhmille, jotka ovat haavoittuvassa asemassa ja joiden liikkuminen on taksin käytöstä riippuvaista. On myös tärkeää, että taksiyrittäjille toimintaympäristö ja kilpailuasetelma on reilu. Sen takia on tärkeää, että tässä myös harmaan talouden kitkentään keskitytään nyt huolella.

Puhemies Anu Vehviläinen: Otetaan vielä kolme vastauspuheenvuoroa ja sen jälkeen ministeri.

14.39 **Riitta Mäkinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten me tiedämme, tämä taksisäätelyn korjaussarja on todella odotettu ja tarpeellinen uudistus, ja olen iloinen siitä, että meillä on näin selkeä yhteisymmärrys asiasta tässä salissa. Tämän säätelyn täydellisen purkamisen jäljiltä meillä on iso kasa ongelmia, joihin niin tavalliset suomalaiset kuin taksiyrittäjätkin nyt odottavat näitä ratkaisuja, ja erityisesti tämä palvelujen saatavuuden heikentyminen haja-asutusalueilla, maaseudusta nyt puhumattakaan, on asettanut suomalaiset keskenään hyvin eriarvoiseen asemaan. Tämä hintojen nousu, palvelujen laadun lasku ja harmaan talouden lisääntyminen ovat myös niitä selkeitä, tiedossa olevia epäkohtia. Lämpimät kiitokset siitä liikenne- ja viestintäministeri Harakalle ja koko hallitukselle, että näihin epäkohtiin nyt tällä säätelyllä puututaan, mutta näiden Kela-kyytien osalta toivon itsekin nyt ripeää valmistelua ja etenemistä tarvittavien toimenpiteiden osalta. Niitä STM on jo hallituskirjausten mukaisesti lähtenyt valmistelemaan, [Puhemies koputtaa] mutta myös niitä tarvitaan.

14.40 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on hyvä alku, mutta nostan täältä kolme ongelmaa, joihin toivon, että valiokuntakäsittelyssä kiinnitetään huomiota ja jotka ministeri ehkä myös kuulee tässä. Ensimmäinen on se, että — jos olen oikein ymmärtänyt — tänne lisätään yrittäjäkoulutus taksiyrittäjälle mutta ei koulutusta kuljettajalle, ja tämä erityisryhmien koulutus tulee olemaan vapaaehtoinen. Tässä on ensimmäinen ongelma: miksi ei sitten järjestetä koulutusta, joka kattaa käytännössä nämä kaikki, niin kuin aiemmin on ollut? Sitten toinen on tämä mittariasia: jos se on mittari tai muu vastaava, josta ei suoraan siirry verottajalle tieto, niin silloin tämän valvonnan pitäisi olla kyllä melko aukotonta. Ja sitten kolmas asia, johon haluan kiinnittää huomiota, ovat nämä kokeet: nyt ilmeisesti, tähän mennessä, niitä on voinut suorittaa myös tulkin kanssa, koska saamieni tietojen mukaan on ollut kuljettajia, jotka eivät osaa suomea, ruotsia tai englantiakaan, mutta onko nyt poistumassa tämä sieltä, että tulkkia ei jatkossa voi käyttää? — Kiitos.

14.41 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tämä kielitaidottomuus on yksi pahimpia asioita, mikä tässä nyt tällä hetkellä on ilmennyt, erityisesti kun palvellaan vanhuksia ja muita erityisryhmiä. Toinen on turvallisuuteen ja palveluun tulevat kysymykset. Itse voin kyllä takapenkiltä lukea Google Mapsia ja antaa ohjeita taksikuskeille, mutta miten käy vanhusten kohdalla? Tällä hetkellä kuski monessa kohtaa saattaa istua ja katsella, kun mummo yrittää kassejansa kantaa ja tuoda sinne autoon. Ei tämä koske kaikkia, mutta sitä palvelua ei ole saatavilla siinä määrin, ja huolettavat erityisesti vanhukset tässä kohtaa. On tullut itsellänikin vastaan täällä Helsingissä: kun olen kysynyt, että pääseekö Senaatintorille, niin kuski on kysynyt, että onko se Helsingissä. Tässä vaiheessa alkaa miettiä, ovatko silloin koulutuksetkaan menneet ihan kohdilleen, eli toivottavasti nyt näihin kohtiin puututaan ja erityisesti tähän kielitaitokysymykseen. Haluaisin kysyä ministeriltä: onko varmuutta, lopettaako tämä esitys nyt ne taksisodat tuolla tolpilla?

14.42 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka:** Kiitokset, arvoisat edustajat, arvoisa puhemies, näistä rakentavista ja hyvistä kommenteista ja kysymyksistä. Tämä heijastelee sitä yhteistyön henkeä, joka on tässä erittäin hyvässä hengessä ollut koko tämän

vuoden tätä esitystä valmisteltaessa yhdessä taksialan yrittäjien, Taksiliiton, asiakkaiden edustajien, kaikkien sidosryhmien kanssa.

Jos lähdetään purkamaan siitä kohtaa, kun edustaja Tolvanen kiinnitti huomiota valvontaan — myös edustaja Könttä ja moni muu. Valvontaviranomaisiahan ovat sekä Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi ja Verohallinto omien toimivaltuuksiensa puitteissa. Olen ymmärtänyt näin, että kyse ei ole niinkään lainsäädännön puutteesta kuin resurssien riittävyydestä, ja tämän tietysti edustaja Kilpi aikaisemman toimensa ja myöskin edustaja Tolvanen aikaisempien toimiensa puolesta tietävät, että siinä on aina haasteita. Viranomaiset ovat kyllä tehneet erinomaista yhteistyötä valvonnan järjestämisessä. Näitä yksityisiä niin sanottuja taksitarkastajia on yhä yksityisillä välityskeskuksilla, ja heidän tehtävänsä on tietysti laadunvalvonta ja asiakaskokemuksen valvonta. Tässä ihan viimeksikin kiinnitettiin huomiota siihen härdelliin, joka vallitsee esimerkiksi Helsingin rautatieaseman luona. Siinä täytyy kyllä ihan liikenne- ja viestintäministerin ehkä varautua tekemään kuntalaisaloite sen eteen, että Helsingin kaupungin järjestyssääntö puuttuisi asiaan.

Sitten puhuttiin aika paljon myöskin näistä kokeista ja toiminnan edellytyksistä. Kyllä rikosrekisteri toki tarkastetaan. Koe on saatavilla vain suomeksi ja ruotsiksi, eli kyllä sillä on tarkoitus mitata kielitaitoa. Yrittäjäkoulutuksen tarkoitus on sitten siltä toiselta puolelta, ei ainoastaan kontrollin puolelta vaan myös osaamisen puolelta huolehtia siitä, että kaikki työnantajavelvoitteet ja myöskin muut verovelvoitteet ymmärretään hoitaa. Aika paljon harmaata taloutta syntyy myöskin ihan osaamattomuudesta, ja siihen haluamme puuttua. Meillä itse asiassa muutama virkamies teki tämän taksinkuljettajan kokeen, ja se auttoi kyllä ikään kuin kokemusasiantuntijoina myöskin hahmottamaan sitä, että sen kokeen täsmentämiseen on tarvetta. Siinä ei ollut tarpeeksi sääntelyä sisällön suhteen. Lisätään erityisesti perusosaamista ja kykyä toimia erilaisten asiakasryhmien kanssa.

Myöskin vilppi on tämän uuden liikennepalvelulain aikana arvioiden mukaan lisääntynyt, joten siihen täytyy puuttua ja siitä myöskin sanktiot määrätä.

Ja sitten tämä erityisryhmien kuljettajakoulutus, se on äärimmäisen tärkeä juttu. Sitä ei haluttu pakolliseksi tehdä sen takia, että meillä on jo paikka paikoin pulaa kuljettajista, plus lisäksi tietysti jokainen tietää, että erityisryhmien kuljettamiseen vaadittava kalusto on muutenkin kallista, joten huolehdimme vapaaehtoisella koulutuksella siitä, että liikunta- ja toimintarajoitteisten ihmisten kohtaaminen, auttaminen ja kommunikointi myöskin kouluja päivähoitolasten kuljettamisen osalta on paremmassa kunnossa. Ja tässä kyllä vastuutamme jossain määrin sitten tätä kuntien kilpailutusta, joka sitten näitten erityisryhmien kuljetuksissa voi tällaisen osaamisen edellyttää.

Ylipäätään on aiheellista, kuten edustaja Myllykoski, tietysti keskustella samassa yhteydessä Kela-kyydeistä, koulukyydeistä ja näistä erityisryhmien kyydeistä, koska yhteiskunnan kustantamia kyytejä on lähes puolet kaikista taksikyydeistä, mutta ne eivät kuulu liikenne- ja viestintäministeriön alaan eivätkä tämän lainsäädännön alaan. Saatavuudenkin osalta kuntien on siis mahdollista sitten näissä kilpailutuksissaan edellyttää päivystysvelvollisuutta. Toivoisin, että esimerkiksi edustaja Kauton ja minun yhteisessä kotikaupungissa Äänekoskella, joka ei nyt ole mikään ihan pikkukylä, tällainen päivystys saataisiin järjestettyä, että pääsisimme mekin taksiin.

Ihan lopuksi, arvoisa puhemies, edustaja Lundén otti aivan olennaisen tärkeän asian esille eli netissä tarjottavat pimeät kyydit. Nostin itse tämän myöskin ihan viime metreillä käsittelyyn, ja löysimme siihen vielä tarkemmat puuttumisen mahdollisuudet. Täsmensimme niin, että taksiliikennelupaa vaaditaan sekä ammattimaiseen henkilöiden kuljettami-

seen laissa määritellyillä ajoneuvoilla että näiden palveluiden tarjoamiseen yleisölle. Tämä siis pätee [Puhemies koputtaa] myöskin netissä tarjottaviin kyyteihin. — Kiitoksia oikein paljon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme puhujalistaan.

14.48 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Kuten jo debatissa sanoin, niin on hienoa todeta, että hallitus ja ministeriö toteuttavat hallitusohjelmaa. Oikea sana tälle varmasti on se ”korjaussarja”, mikä on tärkeä tiedostaa, eli nyt teemme tämän esityksen pohjalta joitakin sellaisia toimenpiteitä, joista tiedettiin jo valmiiksi, että metsään mennään tai, niin kuin täällä Eskelinen kuvasi, päin mäntyä. No, Helsingissä niitä kasvaa harvakseltaan, mutta täällä on enemmän tolppia, joihinka ollaan tämän edellisen uudistuksen osalta törmätty.

On tärkeätä huomioida, että kysymys on nimenomaan yhteiskunnan palvelun tuottamisesta, jota tekevät yksittäiset itsenäiset yrittäjät. Vaikka se Kela-kyyti onkin oma osansa eikä nyt suoranaisesti kuulu liikenne- ja viestintäministeriön piiriin, niin erittäin monta maalaistaksiyrittäjää on lopettanut, kun ollaan luotu tällainen rumasti sanottuna mafian kaltainen välityspalveluorkesteri sinne väliin, joka ottaa kynnysrahaa siitä, että yrittäjä pääsee rinkiin mukaan, ja rahastaa säännöllisesti myös kyytien osalta. Tässä kohtaa nämä yhtyvät kyllä liikenne- ja viestintäministeriön puolelle, jos me haluamme todellakin edesauttaa sitä tervettä kilpailua, ja tässä kohtaa varmasti, kun on tätä päivystyshalua niin, että nyt siellä Äänekoskellakin olisi läsnäolo, niin että kansalaiset, kaupunkilaiset voivat saada kyydin, täytyy nyt varoa ainakin, ettemme avaa sitä, että välityspalveluyrityksillä olisi mahdollisuus tavallaan palauttaa aiemman lain paikkavelvoite ja päivystysvelvoite. Se ei tekisi näistä yrittäjistä enää renkejäkään, vaan he olisivat vieläkin huonommassa asemassa, joten tarkkuutta pitää olla, että voimme palauttaa sitä kilpailuasetelmaa, mikä normaaliin yrittäjyyteen myös taksialalla kuuluu. Siinä mielessä toivon, että liikenneministeri käy siellä sosiaali- ja terveysministeriön puolella sanomassa, että nyt viedään yhdessä askelia eteenpäin niin, että me voimme palauttaa tähän maahan normaalin tilanteen taksin kilpailun osalta.

Edustaja Lundén [Mikko Lundén: Paikalla!] vei jalat suustani eli kaasupolkimelta. Todella tärkeä huomio, ja toivon, että valiokunta voisi ottaa kopin ministerin viimeksi tuotuun toteamaan. Meillä tehdään erittäin paljon sitä pimeäksi verhottua mutta ei suoranaista markkinointia eli sosiaalisessa mediassa kyytejä tarjotaan: esimerkiksi viesteissä Oulun seudulta kysytään, onko joku menossa tai kyytiä vailla, pääsisi kyydissä, mutta siihen liittyy kuitenkin maksuvelvoite, joka on kätketty sinne niin sanotusti ”kimppakyytien” taakse. En tiedä, kuinka tähän tällä lainsäädännöllä pystytään puuttumaan, mutta tämä on yksi osa sitä, että harmaan talouden torjunnassa tämän hallituksen pitää ottaa huomioon se, että meillä laiton yrittäjyys syö rehellisen taksiyrittäjän leipää todella rankasti. Tämä ei johdu pelkästään siitä, että viime kaudella tehtiin virheitä tämän uudistuksen kanssa. Se oli nähtävissä jo aiemminkin ja varmasti olisi itse itseään ruokkinut niin sanotun alustatalouden pohjalta uusina liiketoimintamuotoina, jotka eivät kyllä kuulu sellaiseen yhteiskuntaan, jossa verovaroin pyritään tuottamaan hyvinvointipalveluita.

Itsekin kysyn tässä vielä ministeriltä tämän rekisterikilven käyttöönotosta, joka erittäin hyvin identifioisi sen palveluntuottajan. Jos sitten on näitä niin sanottuja osa-aikaisia, niin en minä nyt näe sitäkään mitenkään pahana, että jos jollakin ajoneuvolla suoritetaan taksi-

liikennettä, niin siinä olisi taksiksi tunnistettava keltainen rekisterikilpi — olisi erinomaisen hyvä ja toisi helpommaksi. Se lamppu siellä katolla on toki hyvä asia, mutta se ei vielä turvaa sitä, että olisi kysymys rehellisestä yrittäjästä.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän on pakko kysyä, voisimmeko ottaa mallia siitä — tässä joutuu nyt vaikkapa Taksi Helsingin sanomaan ääneen — että on omat tarkastajat. Voisimmeko keskustella siitä, että tämä samainen taksitarkastajamenettely koskisi koko alaa ja kaikki yhteiskustannuksellisesti maksaisivat tämän tarkastustoiminnan, jolloin palautettaisiin eri kaupungeissa, eri alueilla tämän mahdollisuus? Eli yhteisvastuullisesti tähän lähdettäisiin mukaan, jolloin pystyttäisiin tämä valvonta tehokkaasti toteuttamaan, ja nekin, jotka ovat rekisteröityneet yrittäjiksi, olisivat siinä mukana, ja silloin voitaisiin välttää tämä Helsingin rautatieaseman kaaos ja ne tungokset, mitä siellä tulee, ja ehkä pienet käsirysytkin.

Arvoisa puhemies! On todettava, että hallitus tekee oikeita askeleita, ja ilolla ja kiitoksella sanon, että ministeri Harakka on ottanut nyt sellaisen asennon, että taksinpenkillä on huomenna ehkä turvallisempi matkustaa. [Eduskunnasta: Ei vielä huomenna!]

14.55 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin debattipuheenvuoroissa monien kollegoiden suulla kävi ilmi, niin kyllähän tuo viime kauden taksiuudistus oli erittäin huono. Voi sanoa, että jo silloin kun sitä lainsäädäntöä laadittiin, niin täällä monella suulla varoitettiin muun muassa Ruotsin tilanteesta, ja siinä mielessä voi sanoa, että en kyllä voi yhtyä niihin puheenvuoroihin, joissa jotenkin on sanottu, että on yllätyksenä tullut osa näistä tilanteista, koska kyllä silloisesta oppositiosta tuotiin asiasta esille niitä huolia. Ja niin kuin tuossa totesin, että silloin jos lähdetään päivystysveloitteisesta hintasääntelystä, koulutusvelvoitteesta ja määräsääntelystä, kaikesta mahdollisesta yhtä aikaa purkamaan, niin ei voi lopputuloksena olla muuta kuin, voisi sanoa, taksialan villi länsi, ja vapauttamisen myötä alalle on temmeltänyt kyllä hyvin monenlaista toimijaa.

Itselläni on ollut huoli erityisesti maaseutualueista ja haja-asutusalueista, kaiken kaikkiaan kasvukeskusten ulkopuolella olevista alueista, koska monella syrjäseudun kylällä tämä tilanne on johtanut siihen, että taksipalveluitten määrä on vähentynyt ja esimerkiksi ne tilanteet, kun on ajateltu, että seuraava sukupolvi jatkaa sitä yritystä, eivät ole enää realisoituneet, ja moni eläkeikää lähellä oleva tai ollut on todennut, että kun nyt jotenkin saisi kitkuteltua sinne eläkkeelle saakka, niin sitten tämä homma kyllä loppuu. On huomioitava se, että monissa pienissä taajamissa ainoat kyydit ovat lähinnä joko koulukuljetuksiin osallistumista tahi Kela-kyytejä, joten siinäkin mielessä — vaikka tiedämme täällä hyvin, että Kela-kyydit eivät ole varsinaisesti liikenneministeriön alaisuudessa olevaa asiaa — tämä linkki on niin tärkeä ja se on tietyllä alueella oikeastaan ikään kuin se leivän tekemisen ydin, että ylipäätänsä se yrittäjyys sillä alueella voi toteutua. Muistan, että liikennekaaresta viime kaudella puhuttiin, että maaseudullakin sitten on mahdollisuus liikennekaaren mukaisesti tehdä tämmöisiä kyytien yhdistelemisiä elikkä ikään kuin katsoa se koko kyytilinja lähtien ihan sieltä kotiportilta sitten sinne, minne onkin menossa, eli tietysti on huomioitava myöskin se, miten tämä vaikuttaa siltä osin. Mutta luulen, että tämän uudistuksen myötä tämä tilanne ei ole kyllä parantunut, ja tästä olisikin ihan mielenkiintoista kuulla ministeriöissä, ovatko nämä liikennekaaren mukaiset kyytien yhdistelemiset miltään osin menneet eteenpäin.

Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tärkeää, että tässä uudistuksessa ollaan tuomassa myöskin yrittäjäkoulutus ja koe, ja siinä mielessä toivon, että tämmöinen kuljettajien pa-

rempi perusosaaminen siitä, missä kaupungissa ollaan, ja toisaalta myöskin kyky toimia erilaisten asiakasryhmien kanssa tulisivat myöskin mitattua ennen kuin on mahdollisuutta siihen taksilupaan.

Toisaalta on tärkeää huomioida myös tämä Y-tunnuksen saaminen, koska kyllä tämä uusi tilanne on aiheuttanut myös lisääntyvää harmaata taloutta ja myöskin juuri sitä — mistä alun perin kai kuviteltiin, että tilanne menisi toiseen suuntaan — että hinnat ovat tulleet eri tavoin läpinäkymättömiksi, elikkä on todella vaikea oikeasti vertailla sitä hinnoittelua, ja siinä mielessä harmaa talous on sitäkin kautta lisääntynyt.

Minun mielestäni myöskin se, että ylipäätänsä tunnistetaan, että kyse on taksista, on tässä uudistuksessa otettava huomioon. Tämä tulee esille erityisesti silloin, kun puhutaan sellaisista ihmisryhmistä kuin vammaiset tai vanhukset tai heistä, joilla on muuten alentunut kognitiivinen kyky esimerkiksi havaita tai kommunikoida. Pitää todellakin asiakkaalla olla tiedossa, mikä se taksikyydin hinta on ja mikä se peruste sille on.

Siinä mielessä näihin korjaussarjan muutoksiin on syytä vielä siellä valiokunnassa perehtyä ja varmistaa, että kaikki nämä eri kohdat tulevat nyt huomioitua ja että me saamme paremman tilanteen eri puolilla Suomea oleville taksiyrittäjille mutta ennen kaikkea taksien asiakkaille ja sitä kautta pystymme sitten avittamaan sitä, että meillä on hyvät, tasalaatuiset, laadukkaat taksipalvelut eri puolilla Suomea.

Talman Anu Vehviläinen: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter under detta plenum efter att de övriga ärendena på dagordningen blivit behandlade.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 15.00.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 15.40.

Talman Anu Vehviläinen: Nu fortsätter behandlingen av ärende 4 som avbröts tidigare under detta plenum.

15.41 **Seppo Eskelinen sd:** Arvoisa puhemies! ”Tilaa luovuudelle ja muutokselle.” ”Palveluita ei voida turvata lisäämällä rajoitteita ja velvollisuuksia.” ”Joustava lainsäädäntö luo pohjan uudenlaisille palveluille.” Tämäntyyppistä keskustelua käytiin edellisen taksilainsäädännön uudistuksen ympärillä. No, mitä tästä seurasi? Ei paljon hyvää todellakaan. Palvelujen taso heikkeni, harmaa talous roihahti kasvuun, kuljettajien ammattitaito heikkeni koulutusmääräysten purun myötä. Ajoneuvomääräysten poistuttua kalustosta tuli hyvin kirjavaa. Hinnat nousivat: on arvioitu, että isoimmilla kaupunkiseuduilla noin 14 prosenttia keskimäärin. Erityisesti moni maakunta joutui kärsimään tästä uudistuksesta, ja moni maakuntataksi sitten lopetti toimintansa tämän yhteydessä. Myös luotettavuus palveluntuottajiin heikkeni.

Positiivista oli tietysti se, että taksitarjonta lisääntyi, mutta se toi tietysti mukanaan myös niitä ongelmia, mistä tässä salissa jo aiemmin puhuttiin. On hyvä asia, että hallitusohjelmassa tämä murhe todettiin ja lähdettiin sitten sen pohjalta lakiesitystä tekemään. Tavoitteenahan on korjata taksitoiminnassa havaittuja epäkohtia, jotka liittyvät erityisesti asiak-

kaan turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoitteluun, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja taksien saatavuuteen. Epäkohtia ehdotetaan korjattavaksi erityisesti helpottamalla hintavertailua ja sen luotettavuutta, kuljettajatutkinnon palauttamisella pakollisella yrittäjäkoulutuksella ja luomalla vapaaehtoinen koulutusmalli erityisryhmien osalta. Erityisryhmien osalta, niin kuin täällä salissa joitain puheenvuoroja on käytetty, olisi ehkä voinut miettiä tiukempiakin velvoitteita koulutusten osalta.

Harmaan talouden osalta määriteltäisiin verovalvontaa varten tarvittavat tiedot sähköisen palvelualustan kautta, ja valvonnan osalta on myös tärkeää, että taksiliikenneluvan haltijalla on Y-tunnus jo luvan myöntämisvaiheessa.

Sosiaalisessa mediassahan avoimesti rehottaa tällä hetkellä taksinvälitystoiminta, ja kyllä se on myös tässä yhteydessä korjaussarjassa saatava kuriin. Viranomaisilla yksinkertaisesti ei tällä hetkellä riitä valvontatyöhön resursseja.

Tärkeää on myös, että taksin tunnistavuuden vaatimukset taksikilpien palautuessa helpottuvat, ja edustaja Myllykosken nostama rekisterikilpiasiakin ehkä olisi syytä tuolla valiokuntakierroksella ottaa vielä keskusteluun. Taksamittari olisi pakollinen kaikissa taksikyydeissä, mutta edelleen asiakkaalla on mahdollisuus sopia myös kiinteä hinta.

Tämän uudistuksen rinnalla on tärkeää, että sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenneministeriö ovat käynnistäneet työn julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi. Tavoitteena pitää olla vahvistaa julkisin varoin tuettujen ja hankittujen kuljetusten saatavuutta, yhteistyötä ja alueellista vaikuttavuutta. Suurimmat ongelmat ovat erityisesti harva- ja maaseutualueilla julkisen liikenteen puuttuessa ja taksipalveluiden saatavuuden heikentyessä edellisen uudistuksen jäljiltä. Tämä työ olisi minusta myös tehtävä nopeammalla aikataululla kuin nyt on esitetty. Vaikka työ on käynnistynyt, niin tässähän se pitkälti kytketään 12-vuotiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, mutta Kelan kyytien ja näitten kyytien osalta akuutimpi tarve olisi olemassa heti.

Uudistus on tärkeä alan uskottavuuden palauttamiseksi ja asiakkaiden luottamuksen palauttamiseksi taksiliikenteeseen. Tärkeää on, että nämä korjaukset saadaan vietyä aikataulussa läpi, ja myös nuo esitykset kalustojen ja mittalaitteitten ja muitten osalta siirtymäaikoineen ovat ihan perusteltuja.

15.46 **Joonas Könttä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Taksilaissa otettiin viime kaudella tosiaan pari kierrosta liikaa, mentiin ehkä liikaakin uudistusten tiellä kuulematta sitä kritiikkiä ja niitä uhkia, mitä tähän uudistukseen liittyi. Ne ovat monilta osin realisoituneet, ja nyt tämä korjaussarja tulee todella tarpeeseen, niin kuin täällä on tänään kuultu oikeastaan läpi koko eduskunnan kaikkien puolueiden toimesta.

Hallituksen tavoitteet parantaa taksipalveluiden laatua, tehdä tästä hinnoittelusta entistä läpinäkyvämpi ja ennen kaikkea puuttua heihin, jotka eivät yhteisiä sääntöjä noudata, ja heihin, jotka eivät maksa veroja asianmukaisesti, ovat erittäin kannatettavia tavoitteita, ja minusta siitä kiitos kuuluu paitsi hallitukselle ja ministereille myös koko eduskunnalle, jotka näihin puutteisiin ovat halunneet puuttua.

Tästä korjaussarjasta puuttuu kuitenkin osittain vielä potkua, ja haluan nostaa muutaman haasteen tai epäkohdan, joihin valiokunnan tulevassa työssä on hyvä puuttua.

Pidän osittain hieman erikoisena sitä, että nämä kielivaatimukset, mistä täällä on tänään puhuttu, nimenomaan taksikuskeille eivät tässä esityksessä mielestäni ole riittävällä tasolla. Tässä korjaussarjan valiokuntakäsittelyssä tulee kiinnittää huomiota taksinkuljettajien kielitaitoon, tarkastella sitä, ovatko nämä nykyiset, tässä esityksessä olevat vaateet riittä-

viä, saako palvelua riittävällä tasolla. Mielestäni suomen kielen osaaminen palveluammatissa edes tyydyttävällä tasolla on erittäin keskeinen asia.

Arvoisa puhemies! Tähän uudistukseen liittyy osittain tarpeita, jotka tunnustan hyvin. On epäkiitollinen asema suomalaiselle elinkeinoelämälle, mikäli meillä lainsäädäntö estää uusien yritysten tai applikaatioiden syntymisen tässä maassa, mutta toisaalta liian kauaskaan ei kannata mennä.

Tähän taksien katolla olevaan valaisimeen ja siihen liittyviin määräyksiin: Näistä huolimatta mielestäni erillisten taksikilpien käyttöönottoa tulee edelleen vakavasti harkita yhtenä vaihtoehtona. Kaikille luvat täyttäville takseille voisi ottaa käyttöön erilliset taksikilvet, kuten muutamissa muissa maissa on käytössä, koska silloin asiakas ja viranomainen tietäisivät, että asiat ovat kunnossa ja ne ovat määräysten mukaisia.

No, mitä tulee sitten haasteisiin osa-aikaisen taksitoiminnan mahdollistamiseksi, niin tämäkin tulee säilyttää. Osa-aikainen taksitoiminta paitsi voi tuoda lisäansioita, se myös mahdollistaa lisätarjontaa sellaisilla alueilla, joilla tarjontaa ei muutoin välttämättä riittävästi ole, ja se tarjoaa uusia mahdollisuuksia myös sellaisille henkilöille, joilla vaikkapa normaali elinkeino ei ole ympärivuotista. Tärkeintä on, että byrokratia pidetään minimissä mutta riittävissä määrin, ja sen lisäksi tarvitaan sitä valvontaa, josta täällä moni kansanedustaja on tänään ollut huolissaan: siis hyvät säännöt yksistään eivät riitä, vaan tarvitaan myös valvontaa ja valvonnalle resursseja.

Rehellisyyden nimissä on myönnettävä, että saatavuuskysymyksen osalta tässä esityksessä ei olla menty riittävän pitkälle, ja tähän liikenne- ja viestintävaliokunnan tulee kiinnittää huomiota. Uskon myös, että tätä saatavuuskysymystä tullaan tässä salissa käsittelemään vielä myös jatkossa.

Aina on hyvä pohtia, kuinka me pystymme välttämään ylimääräistä byrokratiaa mutta kuinka me pystymme toisaalta puuttumaan näihin epäkohtiin: päästäänkö näihin uudistuksiin ja näihin tarpeellisiin korjauksiin pienemmällä määrällä byrokratiaa, kuinka pienet taksiyrittäjät pärjäävät lisäbyrokratian kanssa, ja ovatko uudet kalliit standardit esimerkiksi taksamittarien osalta pakollisia, löydetäänkö muita, teknologiariippumattomia keinoja siihen, että meillä tämä taksamittarimalli toteutuu mutta että siitä ei synny myöskään kohtuuttomia kustannuksia yrittäjälle?

Arvoisa puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunnalla tulee olemaan paljon töitä lakipaketin kanssa, ja valiokunnan on tärkeää huomioida sääntöjä noudattavien taksiyrittäjien toimintamahdollisuuksien ylläpitäminen mutta myös asiakkaiden turvallisen ja laadukkaan palvelun turvaaminen.

Edellinen puhuja puhui erittäin hyvin saatavuudesta, syrjäseutujen taksipalveluista, maaseudun taksipalveluista. Niissä tämä edellisen eduskunnan tekemä uudistus on mennyt pieleen, mutta nyt meidän täytyy mahdollisimman hyvin korjata tätä nykyistä pakettia, kun se on mahdollista vain nykylainsäädännön voimin, ja huomioida oikeastaan niiden jo tehtyjen virheiden kautta. Olen varma, että töitä riittää, ja toivon, että myös korjaussarja kakkonen tulee vielä tämän salin käsittelyyn.

15.51 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa rouva puhemies! Debatissa äsken otti edustaja Kautto puheeksi, että yritin saada tämän hallituksen piikkiin. Jos sellainen väärä käsitys meinasi jäädä, niin tarkoitin lähinnä sitä, että hallitus ei nyt lähtisi keulimaan tämän uudistuksen myötä, koska totuudessahan tässä on polttanut varpaansa yksi sun toinen puolue tämän asian tiimoilla jo aikaisemminkin.

Yksi asia, mikä tietysti pitäisi ottaa hyvinkin tarkasti hoitoon ja yrittää saada siihen jonkunnäköistä korjausta, on valvonta. Suomessa itse asiassa — puhutaanpa melkein mistä tahansa, puhutaan ympäristöstä tai mistä tahansa — valvonnan puute on oikeasti todella huono homma. Sanktiot ovat useinkin aivan liian pieniä, ne eivät ohjaa juuri ollenkaan. Meillä kuitenkin on loistavat esimerkit hyvistä sanktioista. Polttoöljy: Kuljetusliikkeet voisivat tankata polttoöljyä ja ajella sillä. Omakohtainen kokemus on kolmenkymmenen vuoden aikana se, että yhden ainoan kerran on mitattu meidän autosta, ja silloin minä en edes ajanut sitä. Sanktio on sen verran raju, että kukaan ei uskalla siihen leikkiin lähteä, ja se ohjaa niin, että sitä valvontaakaan ei tarvitse niin paljon olla. Sama homma on nyt, kun tuli muutama vuosi takaperin tämä liikennekäytöstä poisto -homma, missä on se minimimaksu tuhat euroa. No, niitä tuhansia euroja ovat kyllä useammatkin joutuneet maksamaan vähän niin kuin vahingossa, kun ei ole ollut tiedossa koko juttu tai on käynyt lapsus, mutta se maksu on nimenomaan niin raju, että se ohjaa siihen, että käytännössä katsoen rekisteröimättömillä tai vakuuttamattomilla autoilla ajaminen on loppunut liikenteestä.

Tämä on äärettömän tärkeää, että tähän valvontaan panostetaan ja sanktiot ovat riittävän kovat, koska sitä kautta siihen valvontaan tulee myös sitä lisärahoitusta, koska silloin kun se valvonta on huonoa ja sanktiot ovat, sanotaan nyt, heitetään, muutamia kymppejä tai parisataa, niin se ei vaikuta millään tavalla. Se villi länsi pysyy edelleen tuossa touhussa ihan täysin, koska nythän meillä on niin kuin villejä takseja, joita voisi jopa elämysmatkoina tarjota: hyppää taksiin ja ylläty, mihin joudut. — Kiitos.

15.54 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelman mukaisesti tämän annetun lakiesityksen tavoitteena on korjata taksitoiminnassa havaittuja epäkohtia, jotka liittyvät erityisesti turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja taksin saatavuuteen. Tosiasia on, että varmaankaan tämäkään lakipaketti ei ole täydellinen ja ongelmia ja haasteita tulee myöskin jatkossa.

Oikeastaan itse sanoisin, että avainasemassa ovat myöskin taksiyrittäjät: että he toimivat sillä tavalla, että ongelmat vähenevät myöskin tulevaisuudessa, ja että taksiyrittäjät itse kokevat ja asennoituvat siten, että he ovat myöskin yrittäjiä ja vastaavat sitten myöskin kuljettajien ammattitaidosta ja palvelualttiudesta, että minkälaisia kuljettajia taksissa on.

Nyt tätä taksipalvelujen turvallisuutta ja laatua pyritään parantamaan tällä hallituksen esityksellä, ja muun muassa taksinkuljettajan kokeen sisältöä täsmennetään muun muassa määrittämällä koekysymyksillä katettavien aihealueiden vähimmäissisältö. Tavoitteena on myöskin se, että kuljettajien perusosaamista ja kykyä toimia erilaisten asiakasryhmien kanssa parannetaan. Tosiasia on, että esimerkiksi täällä pääkaupunkiseudulla ja tuolla muualla Suomessa ollaan erilaisessa tilanteessa: yleensä tuolla pääkaupunkiseudun ulkopuolella taksinkuljettajat osaavat suomea, mutta täällä törmää kyllä — niin kuin tälläkin on jo puheenvuoroissa usein tullut esille — tähän kielitaidottomuuteen ja siihen ymmärrykseen, mihin ollaan menossa ja miten sinne pääsee, ja myöskin siihen, että tunnetaanko sitä toiminta-aluetta riittävästi. Itse toivon, että siellä koulutuksessa kiinnitetään myöskin huomiota tähän, että kuljettajat tuntevat myöskin sitä paikkakuntaa, missä he liikkuvat.

Sitten taksipalveluiden turvallisuuteen ja laatuun liittyen on tärkeää, että siellä hallituksen esityksessä on tämä uusi vapaaehtoinen erityisryhmien kuljettajakoulutus sekä pakollinen yrittäjäkoulutus myöskin. Omasta mielestäni se on tärkeä asia.

Mitä tulee harmaan talouden torjuntaan, niin on tärkeää, että taksiliikennelupa myönnetään ainoastaan henkilölle, jolla on Y-tunnus ja joka on suorittanut yrittäjäkoulutuksen ja yrittäjäkokeen.

Ja mitä täällä on nyt tullut keskusteluissa esille tästä taksin tunnistamisesta, että se on se taksikupu siellä, niin itsekin olen kyllä koko ajan ollut sitä mieltä, että se erilainen rekisterikilpi olisi hyvä tunnistustapa myöskin poliisille.

15.57 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että ongelmiin tartutaan ja virheitä korjataan, sen pitäisi olla vähimmäisvaatimus, ja on samalla erinomaisen tarkeää myös kuunnella, mitä tämän talon ulkopuolella puhutaan ja minkälaisia ajatuksia siellä on, ja kuunnella varsinkin niitä ihmisiä, joita nämä päätökset koskevat. Minä tuon muutamin ranskalaisin viiruin tässä kentältä terveisiä, mitä tämä uudistus on kirvoittanut: ”Valitettavasti uudistuksessa ei ole oikeastaan mitään uutta, tehdään taas vaan lisää byrokratiaa.” ”Kaikki tarpeellinen saataisiin, jos nykyistä lakia valvottaisiin. Uudetkaan säännöt eivät auta, jos niitä ei valvota. Valvontaa ei ole huomioitu uudistuksessa mitenkään.” ”Liikenneluvan peruuttaminen oikaisisi nopeasti tilanteen. Esimerkiksi riittävästä kielitaidosta ja paikallistuntemuksesta vastaa luvanhaltija luvan menettämisen uhalla.” Näitä terveisiä on aika paljon, mutta otin tässä nyt kasan päältä nämä tärkeimmät.

Ajattelisin niin, että taksiyrittäjille nyt vaadittava talous- ja tämmöinen yrittäjäkoulutus on loistava ajatus. Tämä on erittäin hyvä juttu, ja tätä pitäisi olla enemmänkin, laajemmin käytössä käytössä. Mutta millä muilla toimialoilla tämmöistä vaaditaan? Ei millään. Kuinka tasavertaista tämä on, ja kuinka hyvin tämä nyt korjaa niitä tosiasiallisia merkittävimpiä ongelmia, joita taksialalla on? Yrittäjäkoulutushan kohdistuu yrittäjiin. Millaiset vaikutukset tällä on kuljettajiin, niihin taksirenkeihin siellä? Heillä ei ole käytännössä kuin se Traficomin koe, joka on sangen vaatimaton. Sen kun suorittaa, niin kuka tahansa voi hypätä taksin rattiin. Eivätkö esimerkiksi riittävä kielitaito, paikallistuntemus ja erityisosaamistarve olisi kuitenkin niitä asioita, joita pitäisi testata, ja jos vähimmäisvaatimukset eivät täyty, niin olisi sitten perusteita evätä se liikennelupa?

Korostan vielä sitä valvontaa. Se on äärimmäisen tärkeä juttu, että kun säännellään, niin sitten pitää myös valvoa. Tämä on ihan lähtökohta asioissa, ja ne kulkevat käsi kädessä: jos toista ei ole, niin ei ole toistakaan. Ja jos näin ei sitä valvontaa hoideta, niin se on kyllä sitten aivan surkean tyhjä kirjaus ja sillä ei käytännössä tee mitään. Minun mielestäni on aika hurja se vastaus, mikä kuultiin ministeriltä, jossa sanotaan, että toimintaa ei voi valvoa, koska ei ole resursseja. Se kyllä tarkoittaa silloin yksinkertaisesti sitä, että ei ole sitä sääntelyäkään. — Kiitoksia.

16.01 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! ”Taksilainsäädäntöä, sääntelyä ja valvontaa tarkistetaan siten, että se torjuu harmaata taloutta, edistää toimivaa kilpailua ja varmistaa taksipalveluiden saatavuuden koko maassa.” Näin on kirjattu hallitusohjelmaan, ja on hienoa, että tänään tässä salissa on käytetty erinomaisia ansiokkaita puheenvuoroja tämän korjaussarjan osalta siitä, että asianmukaiset korjaukset tehdään tähän nykyiseen lainsäädäntöön. Tuossa edustaja Kilpi toi ansiokkaasti esille kentän viestejä, ja itsekin olen keskustellut tässä vuosien aikana taksiyrittäjien ja taksirenkien — puhutaan taksisuhareista — kanssa. Monet ovat sanoneet sitä, että ennen tätä uudistusta oltiin myötämielisiä sille, että lainsäädäntöä pitää uudistaa ja uudistuksia pitää tehdä, mutta tämä nykyinen uudistus meni täysin mönkään. Kyllä kentältä tulee viestiä, että tätä pitää korjata, mutta niin kuin

tässä jo edustaja Kilpi toi esille, myös sitä valvonnan tärkeyttä on pidettävä yllä, niin että asianmukaiset pelisäännöt sitten jokaisella on, kun taksiyrittämistä edistetään ja suoritetaan.

16.02 **Ari Koponen ps:** Puhemies! Niin, kielitaitohan tässä on erittäin tärkeässä osassa. Edustaja Mari Rantanen kysyikin aikaisemmassa debatissa ministeri Harakalta hyvin sitä, että kun tällä hetkellä tässä kokeessa saa tulkki mukana, niin saako olla myös jatkossa. Ja ministeri Harakka hieman kiersi kysymyksen ja vastasi, että se järjestetään suomen ja ruotsin kielellä, mutta ei vastannut siihen, saako tulkki olla mukana tässä. Jos tulkki saa olla mukana, niin mitä kokeen jälkeen? Kun esimerkiksi vanhus astuu taksiin ja kuski ei osaa ollenkaan suomea tai ruotsia, niin on se tilanne aika huono silloin.

16.03 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Viime kaudella todellakin taksiuudistus oli kunnianhimoinen, ja jo silloin käsittelyvaiheessa siihen liittyi erittäin paljon kysymyksiä ja epäilyjä. Valitettavasti ne huolet, joita silloin esitettiin, ovat kyllä hyvin pitkälle käyneet toteen. Eli tällä hetkellä tilanne taksiliikenteessä on selvästi huonompi kuin ennen tätä uudistusta, erityisesti taksipalvelujen saatavuuden ja laadukkuuden kannalta ja myös ihan asiakkaiden turvallisuuden näkökulmasta sekä myös harmaan talouden osalta.

Ja on hyvä, että hallitus nyt on tuonut eduskunnan käsiteltäväksi tämän korjauspatteriston, jolla toivon mukaan pystytään näitä epäkohtia osittain poistamaan. Pidän erityisen tärkeänä sitä, että tähän harmaaseen talouteen yritetään puuttua. On tärkeää, että kansalaiset pystyvät tunnistamaan, mikä on oikea taksi, ja sen takia nämä taksitunnistimet täytyy olla, ja myös poliisilla tulee olla riittävät keinot ja myös sanktiomahdollisuudet luvattomien taksien kohdalla.

Mutta yksi huoli tässä edelleenkin erityisesti korostuu, ja se on taksipalveluiden saatavuus, johon tällä esityksellä ei ole tulossa riittävästi ikään kuin korjausta. Ongelmanahan on se, että näistä takseista on ylitarjontaa, varsinkin nyt koronaepidemian aikana kaupungeissa, etenkin täällä Helsingin keskustassa, mutta sitten taas haja-asutusalueilla taksien saatavuus on kärsinyt.

Toivonkin, että tätä koko pakettia käsiteltäisiin eduskunnassa nyt erityisellä huolellisuudella, jotta todellista korjausta näihin esiin tulleisiin ongelmiin saataisiin.

16.06 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! On todellakin hyvä, että tämä Lex Berner nyt korjataan. Täytyy sanoa, että ministeri Berner katosi Ruotsiin palautetta saadessaan, ja kuten aikaisemmin totesin, niin meidänkin ryhmämme oli tämän harhaanjohtajan johdolla tässä mukana. No, toinen pakeni Ruotsiin ja toiselle kävi niin, että kansa puhui, mutta se siitä.

Kysyin itsekin tästä kielitaidosta, kuten myös edustaja Rantanen ja edustaja Koponen toivat esille. Kertoisiko ministeri, mitä tällä koulutuksella varmistetaan ja varmistetaanko sillä ensinnäkin se, että a) kuljettajalla on riittävä kielitaito ja b) miten testataan muuten tämä sopivuus ihan näin asiakaspalvelijana ja muutenkin esimerkiksi rikostaustan tarkistamisella, jotta kaikki henkilöt voidaan kyytiin turvallisesti laittaa tai sinne voi itse mennä, ja että vanhukset ja lapset tietävät mistä äitinsä löytävät tai löytävätkö ollenkaan. Ei tosiaan nyt oikein tullut vastausta sieltä koulutuksen sisällöstä, eikä siitä, voiko siellä kokeessa käyttää tulkkia. Se ei kyllä yhtään paranna tämän henkilön omaa kielitaitoa, jos tulkki siinä vieressä on. Tuskinpa tämä tulkki sitten jatkossa siinä pelkääjän paikalla istuu, että tämä

nyt oli aika huolestuttavaa. Onneksi meillä lakivaliokunnassa on esimerkiksi edustaja Laakso, joka tässä on pitänyt hyviä puheenvuoroja. Eli hän on kuunnellut huolellisesti tätä lähetekeskustelua ja ottaa varmasti kopin näistä, mitä siellä valiokunnassa nyt pitää äärimmäisen huolellisesti selvittää.

Moni on puhunut tuosta valvonnasta, ja se on myös tärkeää katsoa, koska se on totta, kuten esimerkiksi edustaja Kilpi sanoi, että ei ole mitään hyötyä vaikka olisi kuinka hienoa lainsäädäntöä, jos ei sitä kukaan valvo. Sillä ei ole silloin oikein mitään merkitystä. Silloin se perustuu vain siihen, että toivotaan ja toivotaan.

Täällä moni otti myös puheeksi tämän Kela-taksiongelman. Se ei nyt suoranaisesti tähän liity, mutta nyt, kun on mahdollisuus puhua tässä eduskuntasalissa, koronarajoituksista huolimatta saamme toisinaan täällä käydä puhumassa, niin haluan sanoa kuten tässä ministerin läsnäollessakin tuotiin esille: hallitukselle terveisiä, että tämä Kela-taksiongelma on hyvä kanssa käydä läpi. Itse viime kaudella olin Kansaneläkelaitoksen valtuutettuja. En muista saaneeni niin paljon palautetta ihan yksittäisestä asiasta siellä Kelan valtuustossa kuin näistä Kela-takseista. Tämä on aiheuttanut todella suurta hämmennystä niin asiakkaissa kuin niissä yrittäjissäkin, jotka menettivät vanhat tutut asiakkaansa, mutta toivon todella, että valiokunta huolellisesti tähän perehtyy ja vastaa niihin kysymyksiin, joihin ministeri ei tuolta ministeriaitiosta vastannut. — Kiitos.

16.09 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä asiassa on käyty hyvää keskustelua täällä salissa, ja omasta mielestäni on erittäin hyvä, että tällaista lähetekeskustelua käydään näin tärkeässä asiassa, joka meillä nyt on.

Kuten oikeastaan ensimmäisessä debattipuheenvuorossani sanoin, ajassa on elettävä, ja silloin jos todetaan, että jossain asiassa ja laissa on parannettavaa ja korjattavaa, niin tulee tehdä myöskin. Ja tämä taksiasia on sellainen asia, että siinä on varmasti parannettavaa ja korjattavaa, ja nyt on korjauspaketti meillä käsissä. Se varmaan ei ole täydellinen, ja jatkossakin tähän varmaan palataan.

Pitää muistaa, että viime eduskuntakaudella kun tätä asiaa käsiteltiin, niin myöskin Taksiliitto itse halusi, että he ovat siinä laissa liikenteen palveluista elikkä liikennepalvelulaissa mukana, ja heidän näkemyksiään silloin myöskin otettiin. Mutta nyt on ilmennyt näitä ongelmia, ja näitä pyritään nytten sitten myöskin parantamaan. Uskon vilpittömästi, että kun tämä sitten on tuolla liikenne- ja viestintävaliokunnassa — itse varapuheenjohtajana siellä olen — niin kyllä se siellä asiallisesti käsitellään ja kuullaan eri tahoja ja pyritään saamaan asiaan parannusta.

On omasta mielestäni erittäin hyvä, että nytten nimenomaan tätä taksinkuljettajan kokeen sisältöä täsmennetään.

Ja se on erittäin tärkeä asia, että kuljettaja on avainasemassa siinä, minkälaista palvelua asiakkaat saavat, ja etenkin se, että ne erityisryhmät, jotka ovat tärkeässä asemassa, kokevat, että heillä on siinä autossa sellainen kuljettaja, joka pystyy heitä auttamaan ja myöskin ohjaamaan ja viemään oikeaan paikkaan. Tämä on tärkeää, tämä tuli myöskin jo viime kaudella esille.

Sitten tämä pakollinen yrittäjäkoulutus on erittäin hyvä. Tänne on myöskin kirjattu vapaaehtoinen erityisryhmien kuljettajakoulutus. Itse toivon, että myöskin taksiyrittäjät tähän asiaan panostavat ja hankkivat sellaisia kuljettajia, jotka käyvät tämän koulutuksen. Se on sitä yrittäjyyttä parhaimmillaan.

Ja kaikissa taksikyydeissä tulee käyttää taksamittaria tai muuta mittaria tai järjestelmää, joka kerää ja säilyttää laissa edellytetyt tiedot. Näin voidaan torjua nimenomaan sitä harmaata taloutta ja saadaan myöskin sitä jälkitietoa, miten käytännössä asiat toteutuvat.

Yksi asia, mikä varmasti on sellainen, mikä keskusteluttaa vielä tämän jälkeenkin, on nimenomaan tämä taksien saatavuus. Tässä hallituksen esityksessä sitä ei ole varmaan pystytty täydellisesti ratkaisemaan, kuten ministerikin kertoi. Tämä saatavuus vaatii yhteistyötä eri ministeriöiden välillä. Ja itse toivon, että Kela-takseista, jotka kuuluvat sinne sosiaali- ja terveysministeriön alle, ja myöskin sitten koulukyydeistä käydään yhteistä keskustelua.

Itse ihan lopuksi, arvoisa puhemies, haluan todeta, että koti- ja matkailupalveluyritysten palvelukokonaisuuteen sisältyvään vähäiseen kuljetustoimintaan ei jatkossa vaadittaisi taksiliikennelupaa eikä taksinkuljettajan ajolupaa. Tältä osin palattaisiin siihen liikennepalvelulakia edeltävään tilanteeseen. Omasta mielestäni tämä on hyvä sellaisiin pieniin asiointeihin, joita ikäihmisten parissa voidaan toteuttaa. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kommunikationsutskottet.